

**Dansk
Planteværn**

**Kemi
Biologi
Bioteknologi**

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C

Telefon: 33 24 42 66
Telefax: 33 25 84 16
E-mail: dp@plantevaern.dk

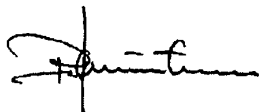
www.plantevaern.dk

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

29. august 2006

I forbindelse med den politiske diskussion omkring landbrugets stigende
behandlingshyppighed og pesticidforbruget i øvrigt, ønsker vi at gøre udvalget bekendt
med et par relevante numre af nyhedsbrevet Grovare-nyt.

Med venlig hilsen
Dansk Planteværn

Per Kristensen
Direktør

Grovvare-nyt

Ekstra

Det ugentlige nyhedsbrev
Grovvarenyt
Postboks 117, 9560 Hadsund
Tlf 98 57 40 55 * Fax 98 57 45 07
e-mail: gb@grovvarenyt.dk
Redaktion: Gunner Buck.

29. august 2006 * 12. årgang

Pesticider:

Højere forbrug udløser ingen alarmklokker

Selvom salget af pesticider til landbrugsformål var 12 procent større i 2005 end i 2004, er der formodentlig ingen fare for drikkevandet, konkluderer seniorforsker Walter Brüsch, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS)

Af Anette Eckholdt
freelancejournalist

Ifølge bekæmpelsesmiddelstatistikken fra Miljøstyrelsen steg salget af herbicider knap 10 procent fra 2004 til 2005.

Stigningen for vækstregulerende midler lå på 12 procent, fungiciderne steg med 15 procent og insekticider med 60 procent.

Stigningerne får dog ikke alarmklokkerne til at ringe hos seniorrådgiver Walter Brüsch, som gennem mange år har arbejdet med grundvandsovervågningen.

- Der vil gå både 10, 20 og 50 år, før vi har bugt med de gamle stoffer, siger seniorrådgiver Walter Brüsch, GEUS.

- Statistikken viser nedgang i salget for nogle stoffer og opgang for andre, men stigningerne får næppe den store effekt på grundvandet, fastslår Walter Brüsch.

Glyphosat ned og MCPA op
Glyphosat er fortsat det mest solgte middel blandt herbiciderne, i 2005 udgjorde stoffet ca. 38 procent eller 869 tons af den samlede mængde herbicidaktivstoffer solgt til landbrugsformål.

Det er dog en betydelig nedgang i forhold til 2004, hvor glyphosat tegnede sig for 47 procent af herbicidmængden.

- Vi finder ikke glyphosat i det dybere liggende grundvand - kun i de højt liggende grundvandsmagasiner i lerede områder.

- Jeg forventer derfor, at vi ser en positiv effekt af faldet i de højtliggende grundvandsmagasiner, hvorfra mange private indvinder grundvand, forklarer Walter Brüsch og fortsætter.

*Fortsat
revurdering af
stoffer som er
godkendt i dag
(bl.a. med basis i
varslingssystemet)
betyder, at grund-
vandskvaliteten
om 20 til 30 år vil
være væsentligt
forbedret.*

- Salget af MCPA er til gengæld steget voldsomt. Men det er et stof, vi ikke genfinder i grundvandet, og som heller ikke er fundet i varslingssystemet for pesticider. Denne stigning har derfor formodentlig ingen betydning for vandkvaliteten.

- Salget af bentazon, som bruges til ukrudtsbekæmpelse i majsmarker er steget med ca. 15 procent og bentazon er et af de stoffer, som kan findes i grundvandet. Det plejer kun at forekomme i små koncentrationer og jeg forventer derfor ikke, at det øgede salg vil blive noget stort problem.

- Salget af terbuthylazin, der også anvendes i majs, er steget med 10 tons og her kan være problemer med nedbrydningsprodukter.

- Dog er salget af stoffet relativt lille og problemerne med nedbrydningsprodukterne vil formodentlig være af mere lokal karakter.

(fortsættes side 2)

Faglighed eller fokus på 1,7

Miljøminister Connie Hedegaard er kaldt til samråd i eftermiddag, hvor Folketingets Miljøudvalg vil have klarhed over, hvordan ministeren vil sikre, at landbruget overholder pesticidhandlingsplanens målsætninger.

Flece enslydende spørgsmål til ministeren viser, at Folketin-

gets miljøpolitikere alene har fuld fokus på, at dansk landbrug skal nå de 1,7, der er fastlagt som mål for behandlingshyppighed i 2009.

Det har udløst mange vrede bemærkninger, at tallet i de seneste år går op i stedet for ned mod de 1,7. Det så vi senest i juli, hvor 2005-tallet på 2,32

blev offentliggjort og udløste vrede og forundring hos politikkerne.

Miljøpolitikkerne bør i stedet for at fastholde de 1,7 lytte til landbruget og forskere og tage en faglig revurdering af den pesticidhandlingsplan, der bl.a. er fastlagt på forudsætninger, som ikke er opfyldt.

Modtagere kan udskrive og arkivere Grovvarenyt til eget brug.

Kopiering / videresendelse af Grovvarenyt er kun tilladt inden for abonnementet - eller efter aftale med udgiver.

Abonnementet dækker alene medarbejdere i den abonnerende forretning, afdeling eller fabrik.

Højere forbrug udløser ingen alarmklokker

(fortsat fra forsiden)

Vandkvaliteten bliver bedre og bedre

Grundvandet er i følge Walter Brüsich forurenet med pesticider - især det højtliggende - men det er primært med midler, som ikke længere anvendes.

Ved hjælp af revurdering af pesticider, hvor mange midler udgik samt etablering af et varslingsystem, er det lykkedes at reducere antallet af pesticider som ved regelret brug ender i grundvandet.

Der vil dog gå både 10, 20 og 50 år, før vi har bugt med de gamle stoffer.

Kvaliteten af grundvand væsentligt forbedret om 20-30 år hvis man fortsætter..

Dansk Planteværn bad i 2004 GEUS om at lave en status for forekomsten af forbudte og

godkendte pesticider og deres nedbrydningsprodukter i det danske grundvand.

Samtidig blev GEUS med Walter Brüsich i spidsen bedt om at vurdere sandsynligheden for, om anvendelsen af stofferne, der anvendes i landbruget vil skabe problemer for grundvandet i fremtiden.

I rapporten *Pesticidanvendelse i landbruget* vurderede GEUS, at grundvandskvaliteten om 20 til 30 år vil være væsentlig forbedret, hvis man fortsætter med at revurdere de stoffer, der er godkendt, blandt andet med udgangspunkt i resultater fra *Varslingsystemet for udvaskning af pesticider*. Og vurderingerne holder i følge Walter Brüsich fortsat.

Fortsat revurdering betyder bedre grundvand om 20-30 år GEUS vurderede i 2004 og igen i dag:

* At en fortsat revurdering af stoffer som er godkendt i dag (bl.a. med basis i varslingsystemet) betyder, at grundvandskvaliteten om 20 til 30 år vil være væsentligt forbedret.

* At selv en lille nedbrydning i grundvandsmagasinerne vil have en effekt på den vandkvalitet, som vandværkerne i fremtiden skal indvinde.

* At hovedparten af de i dag anvendte stoffer formodentlig ikke vil give anledning til en forurening af grundvandsmagasinerne, der overstiger 0,1 µg/l, men også, at der i dag anvendes stoffer, hvor en regulering formodentlig vil ske som følge af testning i varslingsystemet.

* At nogle pesticider formodentlig vil kunne udvaskes pga. lokale forhold eller uheld, men også, at denne forureningsrisi-

ko vil kunne minimeres såfremt KUPA (udpegning af særligt pesticidfølsomme arealer) gennemføres på sandede og lerede arealer, og hvis der udarbejdes forbedrede vejledninger for håndtering af sprøjteudstyr og pesticider.

En god tre-enighed

- Danmark har en helt unik drikkevandsforsyning, hvor vi bruger urensset grundvand som drikkevand.

- Til at overvåge vandkvaliteten har vi både vandværkernes egen overvågning, den nationale grundvandsovervågning, som viser kvaliteten af de danske grundvandsmagasiner og endelig varslingsystemet, hvor vi holder øje med regelret brug af pesticider i marken.

- Den er en god tre-enighed, slutter Walter Brüsich.

µg = 1 mikrogram = 1/1.000.000 gram

Pesticidplanen bør revurderes

- Hvis vi ikke kan få lov til at beskytte eller helbrede vore planter, så må politikerne tage stilling til, hvad de så vil med den danske landbrugsjord.

- Måltallet på 1,7 er ikke længere realistisk, og vi beder om, at vi nu får set på, hvad det er for elementer, der har ændret sig siden Bicheludvalget.

Disse udsagn er hentet fra et interview med viceformand **Henrik Høegh**, Dansk Landbrug i Grovvarenyt nr. 29 i år.

Forudsætninger ikke opfyldt Henrik Høegh fastslog igen, at forbruget af pesticider i dansk landbrug er halvt så stort, som det er i de lande, vi normalt sammenligner os med og som dansk landbrug skal konkurrere med.

Han forklarede også, at en række af de forudsætninger, der ligger til grund for måltallet på 1,7 ikke er indfriet, som man ellers forudsagde i Bicheludvalget for 10 år siden.

Den mekaniske ukrudtsbekæmpelse er ikke blevet den succes, man regnede med.

Udviklingen af sprøjteudstyr og robotter, der kan arbejde meget målrettet, er heller ikke nået så langt som forudsagt.

Dertil kommer, at målet så at sige er blevet flyttet undervejs i takt med, at de standarddoseringer, der ligger til grund for beregningerne af behandlingshyppigheden, er blevet strammet.

Så enkelt er det jo slet ikke

Gennem de seneste halvandet år har landbrugets rådgivere og statens forskere påpeget de forhold, som Henrik Høegh fremførte i Grovvarenyt nr. 29.

Derfor vil det være velgørende, om Folketingets miljøpolitikere nu tager de faglige briller på og går ind i en ny vurdering af, hvordan man fortsat kan spare pesticider i Danmark - under den forudsætning, at metoder og teknik skal være

lønsomme for de landmænd, der skal bruge dem.

Ser man på behandlingshyppigheden for de enkelte afgrøder kan man jo hurtigt komme til den konklusion, at vi kun skal dyrke vårsæd, frø, raps, majs og græs i Danmark - og i hvert fald slet ikke kartofler og grøntsager. Så er de 1,7 jo straks hjemme.

Men så enkelt er det jo slet ikke.

Politikerne har bestemt, at markerne skal være dækket med planter om vinteren for at minimere udvaskningen af kvælstof.

Vintersæd giver desuden bedre udbytte end vårsæd.

Hele spørgsmålet om brug af planteværn er et så komplekst fagligt emne, at det ikke er velegnet til at blive vurderet på et enkelt tal, der beregnes på salgstallene.

Det er på tide, at politikere lytter til landbrug og forskere - og revurderer pesticidplanen.

Derfor denne ekstra udgave

Grovvarenyt udgiver denne ekstra udgave, fordi journalist **Anette Eckholdts** interview med seniorrådgiver **Walter Brüsich**, GEUS, vidner om, at de seneste års stigninger i forbruget af pesticider, ikke har de nærmest katastrofale virkninger for grundvandet, som man kunne få indtryk af, når man læser politikeres og organisationers kommentarer til de årlige offentliggørelser af behandlingshyppigheden.

Samtidig gør landbrugets kommentarer i denne debat et stærkt indtryk.

Derfor vedlægges Grovvarenyt nr. 29 - 2006, hvor 4 af de 5 sider handler om, hvorfor landbruget ikke kan nå de 1,7 i 2009 - uden at det bliver dyrt.

Grovvare-nyt

Nr. 29 * 22. juli 2006 * 12. årgang

Det ugentlige nyhedsbrev
Grovvarenyt
Postboks 117, 9560 Hadsund
Tlf 98 57 40 55 * Fax 98 57 45 07
e-mail: gb@grovvarenyt.dk
Redaktion: Gunner Buck.

Miljø og vandmiljø bliver ikke påvirket af om tallet er 1,7 eller 2,3

- Måltallet på 1,7 er ikke længere realistisk, og vi beder om, at vi nu får set på, hvad det er for elementer, der har ændret sig siden Bicheludvalget, siger viceformand Henrik Høegh, Dansk Landbrug.

-Jeg er kéd af, at politikere nu siger, at vi spiller hasard med drikkevandet.

- Det her har jo ikke en dyt med miljø og drikkevandet at gøre.

Det siger **Henrik Høegh**, viceformand i Dansk Landbrug til Grovvarenyt, og han beder om, at danske politikere nu revurderer grundlaget for de årlige beregninger af behandlingshyppigheden.

Henrik Høegh imødegår denne uges vrede angreb på land-

bruget fra miljøpolitikere og miljøorganisationer, som blev udløst af Miljøstyrelsens offentlighedsrapport af *Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005*.

Behandlingshyppigheden er for 2005 beregnet til 2,32, hvor den var 2,18 og 2,17 i de to foregående år og helt nede på 2,04 i 2002.

Udviklingen går således stik modsat det, der er ønsket og aftalt som et resultat af arbejdet i Bicheludvalget for 10 år siden.

Mange midler blev fjernet for at sikre grundvandet

- De forhold, der har betydning for drikkevand og vandmiljø er heldigvis en succes i Pesticid-handlingsplanen, fastslår Henrik Høegh, og fortsætter:

- Hele revurderingen af pesticider betyder, at de to tredjedele af midlerne, der var den største trussel mod drikkevandet, er fjernet fra markedet.

- Det bekræftede GEUS i går (d.v.s. onsdag, red.).

- Vedrørende punktkilder, er der taget hånd om, hvordan vores vaskepladser for marksprøjter skal være indrettet, og det vil blive kontrolleret, at det er på plads inden for en årrække.

- Der er nu randzoner ved mere end halvdelen af de vandløb, hvor der skal være randzoner.

- Det går således absolut i den rigtige retning.

- Hvis vi ikke kan få lov til at beskytte eller helbrede vore planter, så må politikerne tage stilling til, hvad de så vil med den danske landbrugsjord.

En kæmpe succes

- Jeg tror ikke på, at det har betydning for drikkevandet, om behandlingshyppigheden er 1,7 eller 2,3.

(fortsættes side 3)

Miljøministeren blev sur

- Det er stærkt utilfredsstillende, skriver miljøminister **Connie Hedegaard** (K) i sin kommentar til statistikken.

Den melding bragte dagbladet Politiken tirsdag under mellemoverskriften *Sur minister*. Det var dagen efter, at Miljøstyrelsen havde offentliggjort *Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005* - uden pressemeddelelser.

Budskabet om stigende forbrug af pesticider i landbruget fik politikere til at luften deres hjerne i aviser og radio.

Enhedslistens **Per Clausen** truer i følge Politiken med kvoter og vil have ministeren i samråd.

Eyvind Vesselbo (V) siger til Jyllands-Posten at målet på 1,7 ikke kan diskuteres.

Jørn Dohrmann (DF) siger til samme avis, at han er træt af at høre på dårlige undskyldninger fra landbruget.

De to sidstnævnte miljøordførere betragter dog kvoter eller afgifter som en nødløsning, fremgår det af Jyllands-Posten.

Læs også:

Husk snarlig tilmelding til Baltic Grain Exchange.....	2
Mangel på kvælstof koster danske landmænd 1/2 mia.....	2
3.000 tons svensk maltbyg skal blive til skotsk whisky.....	2
Stigende parallelimport af plantebeskyttelsesmidler.....	3
Dyrkningsmetoder er ændret målene er blevet flyttet og forudsætninger ikke opfyldt.....	4
Dansk landbrug vil fortsat arbejde for et pesticidforbrug på det lavest mulige niveau.....	5
Behandlingshyppighed for afgrøder.....	5

Modtagere kan udskrive og arkivere Grovvarenyt til eget brug.

Kopiering / videresendelse af Grovvarenyt er kun tilladt inden for abonnementet - eller efter aftale med udgiver.

Abonnementet dækker alene medarbejdere i den abonnerende forretning, afdeling eller fabrik.

Husk snarlig tilmelding til Baltic Grain Exchange

Børsdagen holdes torsdag den 21. september på Børsen i København. Tilmelding senest 18. august.

Selv om der er næsten en måned til sidste frist for tilmelding til dette års børsdag i København, opfordrer direktør **Fritz Hansen, DAKOFO**, deltagere til at tilmelde sig snarest.

- Vi forventer, at der vil være 350 - 400 deltagere i børsdagen, som i år holdes torsdag den 21. september og dermed en uge senere end sædvanligt.

- Omkring 25 pct. af de forventede deltagere er nu tilmeldt, oplyser Fritz Hansen til Grovvarenyt.

- Især p.g.a. reservationen af hotelværelser er der god grund til foretage tilmeldingen så tidligt som muligt. Det er begrænset, hvor mange værelser, vi har til rådighed, siger Fritz Hansen.

Tilmelding og registrering kan ske via DAKOFOs hjemmeside: www.DAKOFO.dk

Mange deltagere aftaler møder forud for børsdagen

- Baltic Grain Exchange er forum for korn- og foderstofhandlere samt folk fra service, logistik, shipping, havne, forklarer Fritz Hansen, og fortsætter:

- Det er således ledere og medarbejdere fra hele værdi-

kæden, der her får en lejlighed til at mødes og til at få skabt sig personlige kontakter og forbindelser.

- På vores hjemmeside kan man se, hvem der er tilmeldt. Det giver deltagere mulighed for på forhånd at se, hvem de skal søge at få et møde med på børsdagen.

- Mange deltagere benytter sig af den mulighed, så de også på forhånd kan få aftalt møder med andre deltagere.

Vigtigt at mødes personligt

- Danmark er jo et stort eksportland. Når høsten går i gang, så véd vi ikke, hvor den høst skal afsættes, for vi véd ikke, hvordan høsten er andre steder.

- Børsdagen giver mulighed for at følge op hos de kontakter, man f.eks. får under arbejdet med at afsætte høsten.

- Samfundet bliver jo mere og mere rationalt, og man klarer meget via telefon og email.

- Men jeg tror, at det er vigtigt, at man også mødes for at få en bedre fornemmelse for, om kemien er i orden til at gennemføre forretninger.

- På børsdagen er der lejlighed til at få bekræftet, at man kommer godt ud af det og kan få

et tillidsfuldt samarbejde med sine forretningsforbindelser.

- Betydningen af et arrangement som Baltic Grain Exchange er derfor blevet vigtigere end tidligere, hvor der var flere andre begivenheder, hvor man kunne mødes.

Flest deltagere fra det baltiske område

- Langt de fleste deltagere i Baltic Grain Exchange kommer fra lande i det baltiske område - Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Polen og Tyskland.

- Men der kommer også deltagere fra andre europæiske lande - bl.a. England, Holland, Belgien, Frankrig og Spanien samt fra Nord- og Sydamerika, siger Fritz Hansen.

Det koster 85,- euro eller 640,- kr. at deltage i børsdagen den 21. september kl. 14 - 17.30.

Deltagelse i den efterfølgende middag på Børsen kl. 19.30 koster 115 euro eller 870,- kr.

Danmark har sidste år produceret mest økologisk mælk

I Danmark har mejerierne i 2005 indvejet 404 mio. kg økologisk mælk. Dermed er Danmark det land i EU, der indvejer mest øko-mælk. Men Tyskland, som kommer tættest på med en indvejning på 379 mio. kg., har for alvor gang i øko-produktionen.

- Den økologiske mælkeproduktion har været let faldende til stagnerende i Danmark i de seneste år, mens den i Tyskland er steget markant.

- Det er således ikke usandsynligt, at vi allerede i år bliver overhalet af Tyskland.

- Heldigvis har der i første halvdel af 2006 også lydt positive toner fra de danske mejerier mht. økologisk afsætning - både herhjemme og til udlandet - så måske vi kan holde vore sydlige naboer stangen i endnu et par år, siger konsulent i Mejeriforeningen, **Ejvind Pedersen**.

3.000 tons svensk maltbyg skal blive til skotsk whisky

Lantmännen offentliggjorde 17. juli, at selskabet til efteråret skal eksportere 3000 ton maltbyg til Skotland, hvor det skal blive til whisky.

Køber af den svenske maltbyg er Bairds Malt, som producerer malt til bl.a. Ballantines whisky. Det er det høje proteinindhold og den gode protein-kvalitet i den svenske maltbyg, der frister, hedder det i Lantmännens pressemeddelelse.

Lantmännen sælger cirka 250.000 ton maltbyg årligt, hvoraf 95 pct. bruges til øl.

Makof særlig velegnet

- Den svenske maltbyg har egenskaber som tiltaler de skotske whiskyproducenter, siger **Per Germundsson**, der er produktmarkedschef for byg og maltbyg hos Lantmännen Lantbruk.

Skotske Bairds Malt, der køber den svenske maltbyg, producerer malt til bryggerier og til destillerier, der producerer whiskymærker som Ballantines, Johnny Walker og Glenmorangie.

Den maltbyg, der er aktuel til efterårets eksport, er af sorten Makof, som har flere egenskaber, der gør, at den passer specielt godt i whiskyproduktionen.

Det er først og fremmest et højere proteinindhold og en bedre proteinkvalitet end i skotsk maltbyg, der gør Makof interessant.

Det afhænger dels af sorten, men også af, at det normalt regner mindre i det østlige Sverige end i Skotland.

- Skotland har en ganske stor produktion af maltbyg, men det er ikke så let at opnå et højt proteinindhold i det fugtige skotske klima, siger Per Germundsson.

Avlen af Makof findes først og fremmest i Strängnäs og Södertälje, men også i egnen omkring Örebro, hvor muldjorden medfører en langsom mineralisering af kvælstof, som fører til, at proteinindholdet i afgrøderne bliver højere.

Mangel på kvælstof koster danske landmænd 1/2 mia.

De skrappe danske særregler, der begrænser landmændenes brug af gødning, ødelægger erhvervets konkurrenceevne, fremgår det af et notat udarbejdet af Fødevareøkonomisk Institut, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret og Danmarks Jordbrugsforskning.

Mangel på gødning giver dårligere og svagere afgrøder og koster de danske landmænd dyrt. Dog kan Fødevareøkonomisk Institut og Landscentret ikke blive enige om, hvor

meget. FØI skønner, at de danske særregler hvert år betyder tab på 130-190 mio. kr.

Ifølge Landscentret er det langt fra nok.

Tager man udgangspunkt i de samlede omkostninger og langtidseffekten af mange års underforbrug af gødning, kan landmændene lægge et tab på mindst 500 mio. kr. oven i, vurderer Landscentret med udgangspunkt i en række internationale forsøg.

Kilde: *Ugens Noter for uge 29 fra Dansk Landbrug.*

Miljø og vandmiljø bliver ikke påvirket af om tallet er 1,7 eller 2,3

(fortsat fra forsiden)

- GEUS bekræfter, at det, der kan have betydning for drikkevandet, er, om jorden er tør og har sprækker, og om der kommer meget kraftige regnskyl 2-3 dage efter en behandling.

- Der har det ingen betydning, om behandlingshyppigheden er 1,7 eller 2,3, forklarer Henrik Høegh.

- *Dertil kommer vel, at pesticiderne bliver godkendt under den forudsætning, at de ikke trænger ned i jorden, spørger Grovvarerent.*

- Det er jo også derfor, at to tredjedele af midlerne er blevet fjernet fra markedet.

- Langt, langt de fleste er fjernet med den begrundelse, at de var til risiko for grundvandet, lyder svaret fra Henrik Høegh.

- Alt, hvad der handler om miljø og grundvand er således en kæmpe succes.

Forbrug under halvdelen af forbruget i flere nabolande

- Så vil jeg gerne tilføje, at selv om behandlingshyppigheden nu er 2,3, så bruger vi mindre end halvdelen af den mængde plantebeskyttelsesmidler pr. hektar, som de bruger i f.eks. Nordtyskland, England og Belgien.

- Det er lande, som vi kan sammenligne os med, når det drejer sig om afgrødernes sammensætning, fastslår Henrik Høegh.

Stigende parallelimport af plantebeskyttelsesmidler

Der blev solgt 3.246 tons aktivstoffer i pesticider til brug i landbrugets planteavl i 2005, frengår det af Miljøstyrelsens netop offentliggjorte bekæmpelsesmiddelstatistik.

Dermed blev solgt 12 pct. større end året før, hvor der blev solgt 2.899 tons aktiv stof.

I modsætning hertil var der en lille tilbagegang på 1,4 pct. fra 2.736 tons i 2004 til 2.697

tons i 2005 i den statistik, som Dansk Planteværn offentliggjorde i marts måned.

- Jeg har ikke anden forklaring på den forskel, end at der må være tale om stigende parallelimport. Der har jo været konkurrence p.g.a. pesticidafgifter, og det har øget parallelimporten, siger **Henrik Høegh**, viceformand i Dansk Landbrug til Grovvarerent.

- Der går jo populisme i det her, så politikerne prøver at vinde gehør hos vælgerne ved at tale om risiko for drikkevandet.

- De tænker ikke på, hvad konsekvenserne er for landbruget, svarer Henrik Høegh, og tilføjer:

- Nu har vi fået fokus på behandlingshyppighed.

- Derfor må vi bede om, at tallene for behandlingshyppighed er aktuelle og realistiske.

- Vi bliver nødt til at se på, hvilke elementer, der har ændret sig siden Bicheludvalget.

I alle andre lande vurderer de forbruget på kg aktivt stof

- *Et alternativ kunne måske være at finde nogle andre metoder end at se på behandlingshyppigheden?*

- I alle andre lande vurderer de forbruget på kg aktivt stof. De regner ikke i behandlingshyppighed, men synes, at det er et underligt, fiktivt begreb, forklarer Henrik Høegh, og siger:

- Det kunne være en god idé, at benytte samme vurderingsgrundlag, som de gør i andre lande.

- Men jeg tror, at det vil være lidt for optimistisk at tro, at man kan få danske politikere til at opgive behandlingshyppigheden.

- Vi kan altså ikke klare et globalt marked med åbne priser, når alle dem, vi skal konkurrere med, har lov til at bruge den dobbelte mængde pesticider, og så har de i øvrigt lov til at bruge de næringsstoffer, som planterne har behov for.

- Men, hvis vi skal arbejde med det, er vi nødt til at have noget, der er realistisk i forhold til den opgave, vi har.

Hvad kan vi så bruge den danske landbrugsjord til

- *Vil det sige, at I beder om en revidering af begrebet behandlingshyppighed?*

- Der skal ikke herske tvivl om, at vi fortsat arbejder med at kunne komme ned på den lavest mulige dosering. Men vi er nødt til at have en realistisk målsætning.

- Ellers bliver det her en årligt tilbagevendende begivenhed, svarer Henrik Høegh.

- *Det kan vel let ende med nogle stramninger, der kan gøre danske landnuænd endnu mere til Sorteper?*

- Foreløbig er vores planter stressede, fordi vi ikke kan få lov til at give dem det kvælstof, der er behov for.

- Hvis vi heller ikke kan få lov til at beskytte planterne, når de bliver angrebet af sygdomme eller truet af ukrudt, så må vi jo til at spørge politikerne

om, hvad vi så kan bruge den danske landbrugsjord til.

- Vi kan altså ikke klare et globalt marked med åbne priser, når alle dem, vi skal konkurrere med, har lov til at bruge den dobbelte mængde pesticider, og så har de i øvrigt lov til at bruge de næringsstoffer, som planterne har behov for, understreger Henrik Høegh.

Vil prøve at få politikerne til at få de mere seriøse briller på

- *Når man ser politikernes reaktioner i de seneste dage, så er der jo noget, der tyder på, at I ikke har været gode nok til at forklare dem, hvad det drejer sig om!*

- Nu er det jo sådan, at det er svært at fjerne den gamle rygnarvsreaktion fra en politiker.

- Det drejer sig jo ofte om, at de reagerer på en måde, der gør den enkelte synlig overfor sine vælgere frem for at se på det mere seriøst.

- Vi vil arbejde på, at prøve at få politikerne til at få de mere seriøse briller på, forklarer Henrik Høegh.

- *Bliver I indkaldt til møde herom af miljøministeren, eller indbyder I til et møde?*

- Jeg tror da, at miljøministeren vil indkalde til den rundbordssamtale, som hun har lagt op til.

- Der vil vi selvfølgelig møde op med vores synspunkter, fortsætter Henrik Høegh.

- Under alle omstændigheder er vi nødt til at appellere til politikerne om, at vi får set på de her målsætninger, for de er urealistiske.

- Det er grundlæggende for os, at på vore marker er det afgrøden, der skal vinde. Den skal vinde over svampe, ukrudt og skadedyr.

- Det er et indgreb i naturens orden. Hvis ikke, man kan acceptere det, så skal man forstå, at så kan vi ikke drive landbrugsjorden.

- Helt basalt. Hvis vi ikke kan få lov til at beskytte eller helbrede vore planter, så må politikerne tage stilling til, hvad de så vil med den danske landbrugsjord.

Dyrkningsmetoder er ændret målene er blevet flyttet og forudsætninger ikke opfyldt

Væsentlige ændringer i dyrkningsmetoderne medfører større behov for sprøjtning.

Nogle af de væsentlige forudsætninger for det lave måltal på 1,7 er aldrig blevet opfyldt. Undervejs er målet desuden blevet flyttet ved at de standarddoseringer, der er det centrale grundlag for beregningerne af behandlingshyppigheden, er blevet strammet mærkbart.

Den såkaldte behandlingshyppighed er for 2005 beregnet til 2,32, hvor den var 2,18 og 2,17 i de to foregående år og helt nede på 2,04 i 2002.

Det fremgår af af *Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005*, som Miljøstyrelsen offentliggjorde i denne uge.

Det beregnede tal fjerner sig stadig mere fra de 1,7, der er det politisk fastsatte mål, som skulle nås allerede i 2009.

Måltallet er resultat af arbejdet i Bicheludvalget midt i 1990'erne.

Siden da er der sket væsentlige ændringer i dyrkningsmetoderne, som medfører større behov for sprøjtning.

Nogle af de væsentlige forudsætninger for det lave måltal på 1,7 er aldrig blevet opfyldt.

Undervejs er målet desuden blevet flyttet, idet de standarddoseringer, der er det centrale grundlag for beregningerne af behandlingshyppigheden, er blevet strammet mærkbart.

Landbruget har derfor gode argumenter for at få kravene til behandlingshyppigheden revideret til noget mere realistisk, når erhvervet efter sommerferien skal forklare sig over for miljøministeren og øvrige miljøpolitikere.

Behov for at sprøjte mere

- Der er flere forskellige punkter, der slår igennem med større og større effekt, svarer **Henrik Høegh**, viceformand i Dansk Landbrug på Grovvarenyts spørgsmål om, hvorfor tallene for behandlingshyppighed nu bevæger sig væk fra måltallet på 1,7.

Henrik Høegh fastslår, at der er brug for en revurdering af behandlingshyppigheden på grund af følgende ændringer i dyrkningsmetoder og vilkår, der dels er med til at øge behovet for sprøjtning og dels ændrer grundlaget for beregningerne af behandlingshyppigheden.

Ekstra sprøjtninger mod tidsler og mod kvik

- Vi sprøjter mod ukrudt på kimbladsstadiet med lave doseringer, og det har vi succes med, siger Henrik Høegh og fortsætter:

- Problemet er blot, at den form for bekæmpelse ikke fjerner tidsler. Tidslerne har bredt sig, og vi er nødt til at foretage ekstra sprøjtninger mod tidsler og mod kvik.

Reduceret jordbehandling

- Reduceret jordbehandling får stadig større udbredelse. Dermed bliver udvaskningen af kvælstof mindre, og udslippet af CO₂ bliver mindre.

- Men reduceret jordbehandling kræver under alle omstændigheder en ekstra behandling med Round Up for at fjerne ukrudt, inden man sår om efteråret.

Mulighederne for at køre med en kvart eller halv dosering er væsentligt mindre

- En meget vigtig faktor for, at tallene for behandlingshyppighed stiger, er, at standarddoseringerne er blevet ændret ved revurderingen af plantebeskyttelsesmidlerne.

- Midlerne bliver nu godkendt med nogle doseringer,

der passer til kørsel, når det er optimalt sprøjtevejr og ved morgensprøjtninger.

- Dengang vi var med i Bicheludvalget, var der tale om doseringer, som passede til sprøjtning om eftermiddagen og i solskin.

- Argumentet for de højere doseringer dengang var, at ingen skulle kunne komme til firmaerne og påstå, at deres midler ikke virkede.

- Med disse ændringer er mulighederne for at køre med en kvart eller halv dosering blevet væsentligt mindre.

- Målene er således blevet flyttet undervejs.

Harvning mod ukrudt i vårsæd virker ikke

- Ukrudtsharvning i vårsæd var en del af grundlaget for den målsætning, der blev resultat af arbejdet i Bicheludvalget.

- En del af ukrudtet skulle vi kunne fjerne med en harvning - altså samme metode, som økologerne benytter.

- Det har vist sig, at den harvning hverken fjerner tidsler eller rod ukrudt, så den metode er opgivet.

Brug for flere sprøjtninger mod lus og jordlopper

- Med de milde efterår har vi fået et nyt problem med lus og lopper, der angriber afgrøderne om efteråret.

- De problemer har vi ikke set før.

- Lus i vinterhveden medbringer havrerødsot, som smitter hveden.

- Derfor er vi nødt til at bekæmpe lusene med en insektsprøjtning.

- Rapsjordlopper er blevet et stort problem med de milde efterår. Nogle gange må man derfor sprøjte to gange i nysåede rapsmarker.

Ukrudtsbekæmpelse rykket fra 2004 til 2005

- Det meget våde efterår i 2004 medførte, at en del ukrudtsbe-

kæmpelse i vintersæd blev rykket til foråret 2005.

- I efteråret 2005 var vejret meget godt for ukrudtsbehandling i vintersæd.

- Vi havde således ukrudtsbehandling i vintersæd for næsten to år placcret i 2005, oplyser Henrik Høegh til Grovvarenyt.

Forudsætninger for 1,7 er ikke blevet opfyldt

- Bicheludvalgets konklusion om en behandlingshyppighed på 1,7 byggede på, at alle behandlinger skulle foretages på det optimale tidspunkt, og at man ville foretage en graderet indsats, som nøje svarede til variationen i behovet mellem marker og indenfor markerne.

Det skriver chefkonsulent **Carl Åge Pedersen**, Landscentret Planteavl i et aktuelt nyhedsbrev, der findes på hjemmesiden www.lr.dk

- Det har vist sig, at der er større afstand mellem teori og praksis, end man regnede med, da Pesticidplanen blev opstillet, kommenterer Carl Åge Pedersen.

- Selvom landmændene har gjort sig stor umage, er det imidlertid sådan, at vejrforhold og arbejdsmæssige flaskehalsproblemer i mange situationer bevirker, at man ikke kan gøre tingene på det optimale tidspunkt, og derfor er nødt til at øge doseringen i forhold til det, som var forudsætningerne for Bicheludvalgets konklusioner, skriver chefkonsulenten.

Her kan Grovvarenyt uddybe, at de teknologiske muligheder for fuldautomatisk at gradere sprøjtning efter behov indenfor den enkelte mark endnu ikke har vundet indpas.

Her mangler landmændene stadig muligheder for nemt at kunne kortlægge ukrudtsbestanden på deres marker på en måde, der sikrer, at informationerne herom automatisk kan styre en graderet sprøjtning, så der kun bliver sprøjtet, hvor der er ukrudt.

Dansk landbrug vil fortsat arbejde for et pesticidforbrug på det lavest mulige niveau

Dansk Landbrug offentliggjorde følgende i en pressemeddelelse den 19. juli:

Det næste år vil vise, om kampagner og demonstrationsprojekter kan bane nye veje for en reduktion af pesticidforbruget.

- Sidste år aftalte vi med miljøminister **Connie Hedegaard**, at vi ville gøre en ekstra indsats for at nedbringe behandlingshyppigheden yderligere. Vi har i det forløbne år taget en række nye initiativer som f.eks. infor-

mationskampagnen *Spark Til Dosen*, siger **Henrik Høegh** i en kommentar til opgørelsen over pesticidforbruget i 2005.

Ifølge pesticidhandlingsplanen skulle landbruget reducere den såkaldte behandlingshyppighed til 1,7 i 2009, men efter flere års fald steg behandlingshyppigheden i 2004 til 2,18 og i 2005 til 2,32.

På baggrund af udviklingen i behandlingshyppigheden har Dansk Landbrugsrådgivning etableret en række demonstrati-

onsgårde, hvor man afprøver forskellige metoder til at nedbringe pesticidforbruget i praksis.

Erfaringerne fra demonstrationsprojektet vil blive afrapporteret ved årets udgang.

I mellemtiden understreger **Henrik Høegh**, at der er opnået store resultater på de af pesticidhandlingsplanens mål, der vedrører risikoen for direkte forurening af omgivelserne med pesticider. Blandt andet er der etableret randzoner langs

mere end halvdelen af vandløbene, og punktkildeforureningen fra f.eks. vaskepladser er nu stort set elimineret.

- Der er sket mest på de områder, hvor man har kunnet høste den største miljømæssige gevinst.

- Men med www.sparktildosen.dk og vores øvrige kampagnemateriale vil vi fortsat arbejde for et pesticidforbrug på lavest mulige niveau, understreger **Henrik Høegh**.

Behandlingshyppighed for afgrøder

Miljøstyrelsen offentliggjorde den 17. juli *Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005*, der har undertitlerne: *Salg 2003, 2004 og 2005 - Behandlingshyppighed 2005*

Publikationen indeholder en total opgørelse over salget af bekæmpelsesmidler opdelt på

anvendelsesområde ifølge inddelingen i "Miljøstyrelsens oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler" samt en opgørelse over de enkelte virksomme stoffer.

Statistikken indeholder opgørelse over salg af bekæmpelsesmidler i årene 2003/2005 indsamlet via årlige indberet-

ninger fra fabrikanter og importører af godkendte bekæmpelsesmidler.

Ud fra dette er opgjøret landbrugets forbrug, og behandlingshyppigheden er beregnet for 2005.

Publikationen udkommer kun i en elektronisk udgave i PDF-format [253 kB].

Nedenstående er tabel 3.6 i publikationen, som viser behandlingshyppigheder i 2005 fordelt på afgrødetyper og hovedgrupper af pesticider.

Publikationen på 54 sider kan hentes i Miljøstyrelsens publikationsdatabase under *udgivelser* på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk

Behandlede arealer og behandlingshyppigheder i 2005 fordelt på afgrødetyper og hovedgrupper af pesticider - gammel opgørelsesform.

	Total	Korn, vintersæd	Korn, vårsæd	Raps, vinter+vår	Andre frø	Kartofler	Roer	Ærter	Majs	Grøntsager	Græs og kløver
Landbrugsareal 2005 (ha)	2.133.000	792.600	669.600	128.800	92.700	38.400	51.000	10.100	118.900	5.400	225.500
<i>Arealer (ha)</i>											
Herbicer (1)	3.027.071	1.073.008	687.318	122.944	115.751	54.115	116.372	20.457	188.559	7.366	10.721
Vækstregulerende midler	267.305	215.301	9.145		42.392					468	
Fungicider	1.205.327	590.508	227.095	8.197	8.861	333.843	18.921	2.615		15.286	
Insekticider	455.125	130.086	186.641	71.736	6.770	22.566	13.932	10.245	2.257	6.736	4.157
Samlet	4.954.828	2.008.902	1.110.199	202.877	173.774	410.524	149.225	33.317	190.816	29.857	14.877
<i>Behandlingshyppigheder</i>											
Herbicer	1,42	1,35	1,03	0,95	1,25	1,41	2,28	2,03	1,59	1,36	0,05
Vækstregulerende midler	0,13	0,27	0,01		0,46					0,09	
Fungicider	0,57	0,75	0,34	0,06	0,10	8,69	0,37	0,26		2,83	
Insekticider	0,21	0,16	0,28	0,56	0,07	0,59	0,27	1,01	0,02	1,25	0,02
Samlet	2,32	2,53	1,66	1,58	1,87	10,69	2,93	3,30	1,60	5,53	0,07

(1) Totaltallet er incl. 630.460 ha uden for vækstsæsonen.